

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Uitspraak van de Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg te Venray zoals bedoeld in hoofdstuk 10.6 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (verder: Wvggz).

Betreft de klacht van de heer XXXXXXXX, klachtnummer 2021/073.

Datum ontvangst klacht: 14 juli 2021.
Datum hoorzitting klacht: 27 juli 2021.
Datum uitspraak klacht: 2 augustus 2021.

De Klachtencommissie Wvggz heeft zich beraden over de klacht van de heer XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging verplichte zorg werd verleend door het Vincent van Gogh, verder aan te duiden als klager. Klager verblijft binnen het Vincent van Gogh Instituut, XXXXXXXX.

1. Verloop van de procedure

Op 14 juli 2021 ontving de klachtencommissie van klager een klachtformulier.

Kort samengevat klaagt klager over de beslissing van 2 maart 2021 om hem verplichte zorg te verlenen in de vorm van medicatietoediening.

De klacht betreft een klachtgrond zoals opgenomen in artikel 10.3 Wvggz.

De klacht is door de klachtencommissie geregistreerd onder klachtnummer 2021/073.

Klager heeft de Klachtencommissie toestemming verleend om, indien nodig, zijn (medisch en verpleegkundig) dossier in te zien ten behoeve van de behandeling van de klacht.

Klager werd in de onderhavige klachtenprocedures bijgestaan door mevrouw XXXXXXXX, patiënten-vertrouwenspersoon, en verder te noemen PVP.

De klacht is gericht tegen de beslissing van 2 maart 2021, genomen door mevrouw XXXXXXXX, psychiater, en verder te noemen verweerster.

Door verweerster is op 19 juli 2021 een verweerschrift ingediend, dat op die dag door de Klachtencommissie is ontvangen.

De klacht is inhoudelijk behandeld tijdens een digitale hoorzitting op 27 juli 2021.

Klager, bijgestaan door de PVP, is in persoon verschenen. Ook verweerster is in persoon verschenen. Naast klager, de PVP en verweerster waren aanwezig: mevrouw XXXXXXXX, moeder van klager, de heer XXXXXXXX GGZ-agoog XXXXXXXX, en de heer XXXXXXXX, persoonlijk begeleider van klager.

Het definitieve en schriftelijke oordeel van de Klachtencommissie ten aanzien van de klacht is door de Klachtencommissie vastgesteld op 2 augustus 2021. Aan dat oordeel is het verweerschrift gehecht.

Dezelfde dag is een exemplaar van dat oordeel aan klager, de PVP, verweerster, de geneesheer-directeur, de Directie Vincent van Gogh en aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toegezonden.

2.1 Standpunten klager

Klager is het niet eens met de medicatie. Hij wil geen medicatie meer. Hij is normaal opgevoed, kan zich normaal handhaven en bedoelt het goed met alle mensen. Hij heeft last van wazig zien, duizeligheid en slaapstoornissen. Naarmate hij meer binnen moet blijven heeft hij last van stemmingswisselingen.

Ter zitting geeft klager aan veel last te hebben van bijwerkingen van de medicatie. Hij is duizelig en misselijk. Klager maakt zich zorgen om zijn fysieke gezondheid. In zijn ogen levert de medicatie hem

Uitspraak klachtencommissie Wvvgz

gezondheidsschade op.

De PVP brengt ter zitting namens klager het volgende naar voren:

1. Klager is het niet eens met de diagnose schizofrenie. Hij is van mening niet ziek te zijn. Het gaat goed met hem. Alleen al om die reden is er ook geen stoornisgerelateerd nadeel volgens klager. Klager vindt zichzelf ook niet agressief.
2. Klager acht zich wilsbekwaam ten aanzien van de beslissing tot verplichte zorg. Klager kan op eigen benen staan en heeft de medicatie niet nodig. Uit de decursus en uit de schriftelijke mededeling blijkt niet, althans onvoldoende dat verweerster een inschatting heeft gemaakt van de wilsbekwaamheid van klager. De inschatting van de wilsbekwaamheid is niet, dan wel onvoldoende gemotiveerd. De PVP verzoekt de Klachtencommissie zich uit te spreken over de wilsbekwaamheid.
3. Er is niet voldaan aan de algemene uitgangspunten van de Wvvgz. Met name de doelmatigheid ontbreekt. Nu er in de ogen van klager geen ernstig nadeel bestaat kan met de medicatie het nadeel ook niet worden weggenomen, dan wel worden verminderd. De medicatie is daarmee volgens klager per definitie niet doelmatig.

Klager verzoekt de klacht gegrond te verklaren.

2.2 Standpunten verweerster

Klager is gediagnosticeerd met schizofrenie, zwakbegaafdheid, een stoornis in de regulatie van impulsbeheersing en stoornissen in het gebruik van middelen. Klager wordt voor zijn schizofrenie behandeld door middel van een haldoldecanoaat depot. Met deze medicatie is hij, mits hij abtinent blijft van middelen, niet psychotisch. Het ernstig nadeel op momenten dat betrokkene wel psychotisch is bestaat uit grensoverschrijdend agressief gedrag, zowel verbaal als fysiek. Bij staken van de medicatie is er een reëel risico op psychotische decompensatie, zeker in combinatie met middelenmisbruik, en is de kans op (ernstige) agressie-incidenten zeer groot. Klager heeft geen ziektebesef of -inzicht.

Klager is voordat hij opgenomen werd op XXXXXXXX van Vincent van Gogh op diverse (forensische) afdelingen binnen en buiten Vincent van Gogh opgenomen geweest.

Proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid

De verplichte zorg in de vorm van toediening van depotmedicatie is noodzakelijk om de psychotische belevingen van betrokkene te verminderen. Minder vergaande behandeling is in het verleden niet effectief (genoeg) gebleken. Met de huidige medicatie is het toestandsbeeld van klager hanteerbaar, wat de behandeling doelmatig maakt en waardoor de situatie op de afdeling veilig blijft.

In reactie op de uitspraken van klager met betrekking tot de bijwerkingen merkt verweerster ter zitting op dat zij niet bekend was met het feit dat klager bijwerkingen ervaart. Klager heeft verweerster niet eerder verteld van ervaren bijwerkingen. Verweerster geeft aan dat Haldol wel de bijwerkingen die klager nu benoemt kan veroorzaken en dat in dat geval bezien moet worden of de dosering kan worden aangepast of dat er een ander antipsychoticum beter past. Verweerster is wel verbaasd door de uitspraken van klager over de bijwerkingen. Klager was al ingesteld op het antipsychoticum voordat hij hier kwam. Hij gebruikt deze medicatie al zo'n zes á zeven jaar. Desgevraagd bevestigt klager ter zitting de bijwerkingen ook nooit aan een dokter te hebben verteld.

In reactie op de door de PVP namens klager aangevoerde vormfout geeft verweerster tijdens de hoorzitting aan dat zij inderdaad niet verwacht dat zij de wilsbekwaamheidsbeoordeling heeft vastgelegd. Verweerster was ten tijde van het nemen van de beslissing niet op de hoogte van deze verplichting. Zij is momenteel alle beslissingen tot verplichte zorg aan het reviseren, maar dat kost tijd.

3. Beoordeling van de klacht

3.1. Klager heeft de klacht gebaseerd op art.10.3 Wvvgz en is dus ontvankelijk in de klacht.

3.2. De Klachtencommissie is bevoegd om van deze klacht kennis te nemen.

3.3. Nu de klacht betrekking heeft op een beslissing die nog actueel is, zou de Klachtencommissie uitspraak moeten doen binnen de 2-weken termijn. Door organisatorische redenen is de

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Klachtencommissie daar niet in geslaagd.

3.4. De Klachtencommissie komt aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht toe.

3.5. Een belangrijk uitgangspunt voor de procedurele en inhoudelijke beoordeling van klachten in het algemeen, is het recht van de patiënt op bescherming van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit en diens recht op privacy. Inbreuken daarop moeten een wettelijke basis hebben.

De Wvggz biedt een wettelijke basis om die inbreuken te rechtvaardigen, mits aan de in die wet gestelde voorwaarden wordt voldaan.

In feite ziet de klacht van klager op de depottoediening met Haldol.

De Klachtencommissie stelt vast dat er ten tijde van de verplichte zorg sprake was van een door de rechtbank Limburg toegewezen zorgmachtiging, zoals bedoeld in art. 3.1. Wvggz, die voorziet in de voornoemde vorm van verplichte zorg.

Verder stelt de Klachtencommissie vast dat in de beslissing van de zorgverantwoordelijke (verweerster) van 2 maart 2021, de te verlenen verplichte zorg de medicatie omvat en dus in de verplichte zorg voorzien is in het toedienen van medicatie.

De verplichte zorg kan op grond van art. 3.3. Wvggz alleen worden verleend als een persoon als gevolg van een psychische stoornis risico's op ernstig nadeel van zijn eigen lichamelijke of geestelijke integriteit oproept of ernstig nadeel oproept voor anderen (causaal verband tussen de psychische stoornis en het aanzienlijke risico op ernstig nadeel voor de persoon zelf of voor een ander) en er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid bestaan, er geen minder bezwarende alternatieven zijn die voor die persoon ook het beoogde effect sorteren, de verplichte zorg gelet op het beoogde doel van de verplichte zorg evenredig is en het tenslotte redelijkerwijs is te verwachten dat de te verlenen verplichte zorg effectief is.

Bovendien moet er worden voldaan aan art. 3.4. Wvggz: de verplichte zorg kan alleen worden verleend om een crisissituatie af te wenden, om ernstig nadeel af te wenden, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint of om de fysieke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren of te herstellen in het geval dat door het gedrag van de betrokkene als gevolg van diens psychische stoornis kan leiden tot ernstig nadeel daarvoor.

3.6.

De Klachtencommissie heeft geen redenen om aan de door de verweerster gestelde diagnose te twijfelen, noch aan het ernstig nadeel zoals dat door verweerster naar voren is gebracht en het causaal verband tussen beiden.

Medicatie in de vorm van het Haldoldepot is niet op vrijwillige basis mogelijk. Klager verzet zich tegen de medicatie.

De Klachtencommissie acht de beslissing tot verplichte zorg in de vorm van depotmedicatie bovendien in overeenstemming met de algemene uitgangspunten van de Wvggz. De beslissing voldoet aan de beginselen van proportionaliteit (de medicatie staat in verhouding tot het af te wenden nadeel), subsidiariteit (er zijn geen minder ingrijpende middelen die hetzelfde beoogde doel kunnen bereiken), doelmatigheid (van de te verlenen verplichte zorg mag effect worden verwacht) en veiligheid.

Wel dient in de ogen van de Klachtencommissie gekeken te worden naar de bijwerkingen die klager nu stelt te ervaren als gevolg van de medicatie. Verweerster heeft ter zitting aangegeven niet eerder op de hoogte te zijn geweest van de door klager gestelde bijwerkingen. Klager ontvangt al jarenlang deze medicatie en heeft nooit eerder geklaagd over bijwerkingen. De Klachtencommissie kan zich vinden in de ter zitting door verweerster gedane suggestie om tezamen met klager het gesprek aan te gaan over de bijwerkingen en te zoeken naar een andere dosering of ander middel.

Uitspraak klachtencommissie Wvvgz

3.7

Hoewel de Klachtencommissie inhoudelijk de beslissing van verweerster kan begrijpen, ziet zij zich toch genoodzaakt de klacht gegrond te verklaren, nu er op één punt sprake is van schending van art. 8:9 Wvvgz.

Artikel 8:9 lid 4 Wvvgz bepaalt:

“Indien verplichte zorg anders dan strekkende tot opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke, onverminderd het bepaalde in artikel 1:5, na overleg met de vertegenwoordiger, schriftelijk vast in het dossier, bedoeld in artikel 8:4, met vermelding van de datum en het tijdstip, of:

a. betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en

b. er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene dan wel er een aanzienlijk risico is voor een ander op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.”

Artikel 8:9 Wvvgz lid 4 verplicht de zorgverantwoordelijke om onderzoek te doen en de vraag te beantwoorden of de betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is en dat in het dossier vast te leggen. Dat is niet gebeurd. Verweerster erkent dat ook. Zij heeft toegelicht dat zij ten tijde van het nemen van onderhavige beslissing tot verplichte zorg nog niet op de hoogte was van deze verplichting. Wel is, aldus verweerster, de mentor van klager steeds betrokken geweest, ook in het proces ten aanzien van het starten en toepassen van de verplichte zorg. Dit is niet weersproken door klager.

Ter zitting heeft de PVP de Klachtencommissie verzocht zich uit te spreken over de wilsbekwaamheid van klager. De Klachtencommissie wenst te benadrukken dat de wet heeft bepaald dat dit een taak is die is voorbehouden aan de zorgverantwoordelijke. De Klachtencommissie wenst zich derhalve ten aanzien van de wilsbekwaamheidstoets zoals art. 8:9 lid 4 Wvvgz deze stelt, niet verder uit te laten dan te constateren dat het onder sub a en sub b bepaalde niet schriftelijk in het dossier is vastgelegd.

4. Uitspraak

De Klachtencommissie verklaart de klacht 2021/073 **gegrond** als gevolg van schending van het vormvoorschrift zoals neergelegd in artikel 8:9 lid 4 Wvvgz.

Aldus gegeven te Venray,

2 augustus 2021,

XXXXXXXXX, voorzitter

De Klachtencommissie bestond uit:

- * Dhr. XXXXXXXXX, jurist en voorzitter van de Klachtencommissie;
- * Dhr. XXXXXXXXX, psychiater en lid van de Klachtencommissie;
- * Dhr. XXXXXXXXX, consulent mentorschap en lid van de Klachtencommissie.

Eventuele gegrondverklaring van een klacht of een klachtonderdeel houdt niet automatisch in dat deze klacht ook op grond van het civiel-, straf- of tuchtrecht gegrond wordt verklaard.

Op grond van art. 10:7 Wvvgz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene onder de in art. 10:7 Wvvgz genoemde voorwaarden tegen de uitspraak van de Klachtencommissie in beroep bij de rechter. Op grond van art. 10:9 Wvvgz kan de rechter de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.